

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetést ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Városligeti fasor 1.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetést ár fél évre 5 korona
Kéziratok nem lesznek visszaküldve.

TARTALOM. A nagytözsde engedélyek kiosztása. — Nehány szó az osztály-sorsjáték elárulítása körül! — Vegyesek. — Ajánlatok.

A nagytözsde engedélyek kiosztása.

Közel egy felszázad óta, mióta a dohányjüvedék fennáll, a hivatott köröket mindig csak felületesen foglalkoztatta a dohánytermékek üzembe hozatalának kérdése. Ugy vélik, hogy csak a cikkek gyártása mérvadó a fogyasztás emelkedésénél és ennek folytán e téren dicséretre méltó módon haladtak előre, mialatt az üzem még mindig a felszázad előtti mederben halad, a mikor még az osztrák dohányintézőség „főelárúsító helye”, „nagytözsde” és „fióknagytözsde” czimzések alatt üzleteket alapítottak, hol a kistözsdek részére az áruk ki lettek szolgálva.

Igy maradt ez a mai napig. Nagyobb vidéki városok főáruddákkal bírnak, hol a nagytözsdek és fióktözsdek áruikat beszerzik. Semmi sem változott ezen üzennél, bár egészen más időket élünk, s sürgős szükségé vált a reformálás.

Ötven év előtt különbözően még sok dolognak meg volt a maga létjogosultsága, ami a mai viszonyokhoz arányítva nehézkes, nem praktikus sőt igen gyakran káros hatásúnak lehet nevezni. Ötven év előtt nem létezett oly kiterjedt vonathálózat mint manapság, amikor majd minden parányi fészek vasuti állomással vagy legalább is viczinális vasuttal bír. Ötven év előtt nem volt villamos vasut, nem létezett gőzmotor, sem kerékpár, amelylyel perczek lefolyása alatt nagy utakat hagyhatnak hátra. Ötven év előtt ökrökkel vagy legkedvezőbb esetben lovakkal befogott kocsival kellett az árukat egy helyről a másikra szállítani, a mi gyakran napokat vett igénybe.

Minden immár alaposan megváltozott, ahelyett, a mint említjük, az üzleti kezeles a régiben maradt. Kinek van szüksége manapság egy „főelárúsító helyre”, ahol nagyobb számú nagytözsdes szerzi be áruát? Nem képtelen abszurditás ez? Az ország 500 nagyárusa egész könnyen olvadhatna le negyedrésnyire, anélkül, hogy egyesek kényelme a legcsekélyebb csorbát is szenvedne. Ami ezáltal létrejönne, ép ez az, amiről beszélni akarunk.

A nagytözsdek eladási jutaléka tudvaleg olyannyira csekély, hogy mindegyike kényszerülve van a szüksé-

ges nyereséget kistözsdeje által elérni, ha nem akarja, hogy ideje, munkálkodása teljesen díjtalan legyen. Hogy mennyire rossz és tarthatatlan ez az állapot kétségtelen, hogy magyarazzuk annyival is inkább, miután már elégszer irtunk e dologról. Hogy nyilatkozataink és véleményadásunk mindezeideig nem lettek eléggé figyelembe véve, e sajnálatos körülmény teljes indokolását abban leli, miként újításoknál nagyobb kiadások jönnek létre. Ime utaltunk azon utra, hogy jöhetne létre e téren üdvös reformálás kiadás többlet nélkül. Hogy aránylag annyira sok dohányáruda létezen, jelenleg teljesen fölöslegesnek mutatkozik.

A dohányengedélyek kiosztása illetve az oly gyakran szükséges árlejtesési hirdetések kiírása vonatkozva az üresedésben levő dohány nagyáruddákra, állításunk mellett bizonyítanak. Az engedélyek legtöbb esetben azért lesznek felmondva, mert az engedélytulajdonos nem képes kötelezettségének eleget tenni. Csak kevés vidéki nagytözsdesnek sikerült, hogy egy bár csekély nyereséget szerezzen üzletéből. Tetemeszetesen hogy az üzlet vezetése ezáltal teljesen visszas. Ismerünk oly vidéki nagytözsdeseket, akiknek csak nagyritkán van raktárona szükséges dohány, szivarokat nem is említve, miután hiányzik a kellő tőkebefektetés. Be fogják ismerni, hogy oly falvakban, hol dohány lesz termelve, örömmel nélkülözik a m. kir. intézőség dohányját s mennyivel inkább azon esetben, ha a tözsdekben nem kapható. Már évek óta mutatunk e visszas helyzetet, de minden a régiben marad. Elégedten nézik át az eladási jegyzékeket, melyek természetesen évről-évre nagyobb jövedelmet mutatnak fel, mely azonban egész más körülményekből leli magyarázatát, de semmiesetre mutatja fel ama eredményt, melyet elérni kellene. Önkényes felfogás lenne számokról beszélni, de kétségkívül elegendők e számok arra, hogy komolyabban gondolkozzanak fölötté. A mi eladási viszonyaink határozottan ártanak az eladásnak, ezt bizonyíthatjuk, miután folytonosan figyelemmel kísérjük a helyzetet. A nagytözsdesek nem okai e körülménynek, miután elsősorban annyira gyér jutalékban részesülnek, hogy esetleges kamatvesztéseket kölcsönként összeg-

ből elviselhetnének, másodsorban annyian vannak ők, hogy az áruda nem képes a kiadás terhét viselni, a melyegy és ugyanoly magasságu lenne, ha a fogyasztás nagyobbodna.

Ezen körülmények együttevénél újul meg ama kérdést vetik felszínre, hogy nem-e lenne immár ideje az eladás terén újításokat létrehozni, az általánosan elmondottak értelmében. Végre is kell, hogy valami történjen, mely e zavaros eladási viszonyokban új életet önt, mert lehetetlen, hogy javára lenne a m. kir. dohányintézőségnek, ha e dolgokat a régi mederben hagyja haladni. Többször hallottunk olyanforma kijelentést, hogy a dohányjüvedék csak olyan mint egy más ipar és üzem, mi is ugyanoly véleményen vagyunk. Most azonban nem létezik egyetlen oly iparág, egy oly kereskedelmi üzem, mely az ötven év előtti módszerrel lenne vezetve. Nem hiszük, hogy e pontnál nézeteltéréssel találkozánk. Miért tehát éppen a dohányjüvedéknél történjenek így, nem merte az ösdi rendszert lerombolni, mely pedig kimutathatóan károsan hatnak.

A pénzügyminiszterium XIII-ik ügyosztályában, hol a nagytözsde engedélyeket kiosztják, elég alkalom nyílik megfigyelni, mily kevés előnyére válik az állam kereskedelmi üzeme az ilyen eladási hely. Gyakran tapasztalhatja, hogy az ily szerencsés engedélytulajdonos egy fillért sem keres üzleténél. Nem elég anyagot szolgáltat e a gondolkodásra? Miből élnek ezek az emberek? Vagy igazán azt hiszik, hogy az engedély kiosztásakor ily kérdéseket nem érdemes figyelembe venni?

Nem tudjuk eléggé ajánlani az eladási téren az alapos újítást. Ha ez benne vezetve, úgy a dohányjüvedék nagy előnyére tökéletes átalakulást hozna létre.

Nehány szó az osztály-sorsjáték elárulítása körül!

Mind ama reményt, melyet még 1896-ba az osztály-sorsjáték bevezetése alkalmával en sorsjátékhoz fűztek, úgy a játékosközönség, min az elárúsító részéről évről-évre határozott csalódás követett. Emec csalódásoknak részben a rossz játékterv, részben az osztály-sorsjáték igazgatóságának nem törődősége az oka. Ezeknek fejtegetésébe más alkalommal fogunk bocsájtkozni.

Jelen esetben az elárúsítókkal kívánunk foglalkozni és pedig nem a főelárúsítókkal, mert ezeknek helyzete, ha nem is jónak — a sorsjegyek részbeni fix elhelyezése következtében — még ez idő szerel tűrhetőnek mondható, hanem az al-elárúsítók helyzetéről szólunk, kiknek kontingensét ugyszólván csak a dohány-elárúsítók szolgáltatják. Ezeknek a fáradsága az osztály-sorsjegyek elárúsításával nemcsak hogy nem termeli meg azt a gyümölcsöt, melyet a beléje helyezett munka, idővesztésig megkövetelhet, hanem a sorsjegyek fix átvétele következtében meg vesztéssel jár.

A legtöbb al-elárúsítót, a fáradságos eladásra és eme sorsjegyek hálátlan ajánlására azok a hangzatos óriási számok kecsegtetik, melyeket esetleg a nagy véletlen — 100,000 sorsjegy közül, — épen az ő általa eladott sorsjegyre juttathat. Megfelelnek arról, hogy 100,000 sorsjegyre csak 101 nagyobb nyeresémeny esik, az egész hat húzás tartama alatt! Egy csepp víz a tengerben. Ez nagyon is silány reménységű sugár azért az 1 százalék, vagy 1% százalékkért, mit a főelárúsító a nyeresémeny után biztosít; ugyancsak azután a nyeresémeny után a főelárúsító 3 százalékot kap, tehát a legrosszabb esetben is ugyanannyit, mint az al-elárúsító fáradságos munkája után, kockázatot viselő üzlete után. S valjon mikor jut az al-elárúsító abba a szerencsés helyzetbe, hogy az általa eladott sorsjegyet egy nagyobb nyeresémenyvel sorolják ki? S valjon birtokában volt-e ugyancsak akkor az egész sorsjegy, nem-e csak annak $\frac{1}{4}$ -ad vagy $\frac{1}{4}$ része?

Ezek mind olyan esélyek, melyekkel egy jó kereskedőnek, a ki ily fáradságos és nehéz elárúsítást magára akar vállalni, számolnia kell. A játszó közönség évről-évre jobban tartózkodik az osztály-sorsjegyek vételétől; az al-elárúsító kénytelen a hat húzás tartamára — fejezet mellett — átvenni a sorsjegyeket a főelárúsítótól; mi sem természetesebb, hogy a sorsjegyek java része a kirakatban vagy a fiókban maradnak, — kivált a 4. húzás előtt, mert ekkor a befizetés a legnagyobb — és a szerény al-elárúsító veszteli el pénzét rajta. Kevés vigaszt lelünk abban, hogy a játékterv rossz, hogy az igazgatóság a maga hasznát huzza rajta, hogy a sorsjegyek azok nyakán marad, kik legkevesebbé volnának hivatva a szerencse játékra bizni magukat; az al-elárúsítók, illetve dohány-elárúsítók azon veszik észre magukat, hogy rossz ügyet szolgáltak.

Még bővebben is rá tudnánk mutatni mindama hátrányokra, melyek a dohánytőzsdében való osztály-sorsjegyek elárúsítása által az illetőkre hárulnak; ez idő szerint azonban elégségesnek tartjuk ezt a figyelemztetést, melylyel egy olvasó közönségünknek, mint ama vidéki dohány-elárúsítóknak tartozunk, kik esetleg eme sorsjegyek elárúsításával foglalkozni óhajtanának. Nincsen is egyéb célunk, mint jó előre óvatosságra inteni mindazokat, kik e sorsjegyek elárúsításával foglalkoznak vagy foglalkozni szándékoznak. A jövőben is csak azt fogjuk szem előtt tartani! Tessék az igérvények eladására nagyobb súlyt fektetni, jó vezetés mellett, csekélyebb fáradsággal, semmi kockázattal biztos hasznót tudunk elérni. Jövő számunkban ezt bővebben fogjuk fejtegetni.

Vegyések.

A szivar-automata. Még mindig fennáll azon óhaj, hogy a szivar-automatát nálunk bevezessék, miután ez az egyedüli eszköz, mely lehetőségessé teszi a dohánytőzsdések vasárnapi szünetét. Igaz, hogy a Bécsben létező szövetkezet,

mely az automata tulajdonjogát bírja, tervét, hogy nálunk ezen automata be legyen vezetve, feladta, miután érthetetlen módon az építőtanács az ehhez szükséges térhelyet nem engedélyezte. Azonban a mint halljuk a szövetkezet nem hagyja annyiban ezen ügyet, a mi annyi- val inkább érthető, mert a m. kir. pénzügyminiszterium szintén óhajta ezen újítást. Ezen utóbbi szándék már abból a körülményből is kiviviláglik, hogy a szövetkezet engedélyt kapott miként nagyobb mennyiségű automatát nálunk felállíttson, mely óhajnak azonban nem tettek eleget, miután a költségek nagyon magasak lennének, ha csupán egy része működne itt az automatáknak.

Különös ez és marad is, hogy miként tud az építőtanács egy oly vállalatnak tenni nehézségeket utjába; hisz neki tulajdonképpen ezen ügyhöz csak formálter van hozzájárulása. Hisz nincs itt szó épületekről, ut szélesbítésről stb., melyek megkezdésénél előzőleg fontos elhatározások szükségesek. Egy kis láda, mely az utcára lesz állítva lehetetlen, hogy gatolná a forgalmat, sokkal kevésbé, mint a 'gesztenyesütő sziporkát vető kályhája. Folyton panaszkodnak nálunk, hogy lanyha a kereseti forrás, s hiányzik az iparvállalkozás, s ha tényleg van itt valami, mely ezernyi embernek nyújtana munkát és keresetet, ugy előlép a szatocs-politika terve és mindent elront.

A szövetkezetnek, mely beakarta vezetni nálunk az automatát, szándékában volt, hogy nálunk 10 millió korona tőkebefektetéssel egy gyárat alapít, hogy a szükséges több százezer automatát, melyek a vonatok waggonjaiban, kávéházakban utakon és utcákon működtek volna, itt elkészítsék. A tőke Németországból, eredt s az egész dolog egyáltalán oly nagyszerűen volt tervezve, hogy az ország egyik legnagyobb iparvállalatát képezte volna. Ami a tőzsdéseket illeti, azok sokkalta előnyösebben jöttek volna ki e módszer által, miután az automatákat csakis tőzsdések kaphatták. Minden azonban csak terv maradt, egy terv, melyet remélhetőleg egyszer mégis a kivitelig fogják hozni.

A tőzsdések bérletfizetése. Számos olvasóközönségünk köréből hozzánk intézett kérdezősködékre azon értesítést hoztuk, hogy a bérletösszeg egy részének elengedése csak azon esetben történhetik, ha az utolsó három év bevétele kedvezőtlenebb volt mint ahogy eredetileg az engedély kiosztásakor mértékül vettek. A három év leteltét előtt azonban semmiesetre se lehet bérletleengedés. Miután a tőzsdés szerződése három évre kötelező, ugyanazon összeg mérvadó, mely a szerződés kötésekör előírattott.

64720. sz.
VI. 1901.

Ajánlati hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság által ezennel közhírré tétetik, miszerint az üresedésbe jött Buttyini dohány nagyáruda kezelésének betöltése céljából nála 1902. évi február hó 24-én d. e. 10 óraker irásbeli zárt ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlatok tárgyát a dohány forgalom utáni tőzsdij fogja képezni.

A jogosítvány annak adatik ki, ki erre alkalmasnak találattik és a ki a legkisebb tőzsdij-t követeli.

Az eddigi dohány nagyárus a dohány anyagának nagyban eladása után 5777 k. 52 f. tőzsdij-t élvezett.

Ezen dohány nagyáruda, melylyel a kicsinybeni dohány áruslái és szivar eladási jog, bélyegjegy és váltóúrlap árusítási kötelezéstviszt s egybe van kötve, az 1901. évi nyers for-

galma 126,473 korona volt, melyből 3547 koronára saját kisárudája, 122,926 korona pedig az anyag beszerzés végett hozzáutalt 105 dohány kisárus áruforgalmára esett.

Az 1 koronás bélyeggel ellátandó ajánlatokban, melyek legkésőbb az árlejtés napján d. e. 10 órájáig az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság főnökéhez benyújtandók, illetve posta útján beküldendők, a követelésbe vett kezelési díj, százalékban számmal és betükkel tisztán kifejezendő és hozzája a magyar állampolgárságot, nagykorúságot, valamint a pályázó vagyoni viszonyait igazoló hatóságilag kiállított erkölcsi és vagyoni bizonyítvány is csatolandó.

Arad, 1901. december hó 23-án.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság.

3925 sz.
II. 1902

Árlejtési hirdetmény

A pécsi m. kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy Mohács közszéghen folyó évi március hó végével megürült egy dohány és szivar különlegességi áruda betöltése céljából ezen kir. pénzügyigazgatóságnál 1902. évi február hó 27-én d. e. 11 óraker irásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Az irásbeli zárt ajánlatok 1902. évi február hó 26-án d. u. 5 óráig ezen kir. pénzügyigazgatóság főnökénél benyújtandók, melyek a versenytárgyalás napján nyilvánosan fel fognak bontatni.

Az eddigi vállalkozó a dohány és szivar különlegességi áruda kezeléséért 3 százaléknyi eladási díjban részesítettett, — ezen áruda 1901. évi forgalma 21.232 kor. 56 fillért tett ki

Ezen különlegességi dohány és szivaráruda készletét a budapesti m. kir. központi raktár-ból fogja beszerezni.

Versenyzők tartoznak 1 korona bélyeggel ellátott és az 5000 koronában meghatározott tartalék készlet értékének 10 százalékat, vagyis 500, azaz ötszáz koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban alábbi minta szerint szerkesztendő lepecsételt ajánlatukhoz mellékelni, vagy valamely kir. adóhivatalnál letenni — és az erről szóló nyugtát a fentírtett ajánlatához csatolni. Az ajánlatok, melyekhez a pályázó erkölcsi, vagyoni és nagykorúságot igazoló bizonylatok (magyar honosság, a magyar nyelv tökéletes birását, polgári állását, születési levél) is csatolandók következők czimírtattal: «Ajánlat a Mohácson üresedésbe eső dohány- és szivar különlegességi áruda átvételét illetőleg, ellátandó és legkésőbb 1902. évi február hó 26-án d. u. 5 óráig ezen kir. pénzügyigazgatóság főnökénél (I. emelet, 1 ajtó sz. alá) benyújtandók

A kitűzött határidő után beérkezendő, valamint az ezen rendelkezésnek meg nem felelő ajánlatok figyelmebe v. tetni nem fognak. A tárgyalás befejezése, illetve az árlejtési eredmény jóváhagyása után az elfogadhatónak talált ajánlatához csatolt bánatpénz visszatartatik, a többi versenyző bánatpénze pedig vissza fog utaltatni

A különlegességi dohány- és szivarárus tartozik az árudáját a megkötdendő szerződés jóváhagyása után 14 nap alatt megnyitni és azon időre magát a szükséges dohány- és szivar anyaggal, valamint az elhelyezésre és elárúsításra alkalmas boltihelyiséggel ellátni. Egyebekben a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok mérvadóak és ezek a kir. pénzügyigazgatóságnál, vagy a pénzügyőri biztosoknál megtekinthetők. A dohány- és szivaráruda személyesen kezelendő.

A versenyzésben részt nem vehetnek azok, kik terhes szerződés kötésére nem képesek, továbbá, kik valamely büntény, csempészet, vagy másnémet jövedéki kihágás miatt illetékesen elítéltek, vagy más egyéb oknál fogva alkalmatlanoknak találattak. Ha a fentebb említett akadályok egyike, vagy másika csak az üzlet átadása után jutna a pénzügyigazgatóság tudomására az eladási engedély azonnal be fog vonatni. Hogy ha vállalkozó az árudát a kitűzött napon meg nem nyitja, vagy később ajánlatától önként visszalépne, bánatpénzt veszt. **Magy. kir. pénzügyigazgatóság Pécséert.**

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT.

Die Ertheilung der Grosstrafik-Lizenzen.

Seit nahezu einem halben Jahrhundert, seitdem das Tabak-Monopol besteht, beschäftigte die Frage des Vertriebes der Tabak-Produkte die berufenen Kreise nur oberflächlich. Man vermeint, dass bloß die Fabrikation des Artikels massgebend ist, für dessen steigenden Konsum und hat in Folge dessen auch dieser in lobenswerther Weise fortschreitend, Rechnung getragen, während der Vertrieb noch ganz in derselben Weise vor sich geht, wie vor einem halben Jahrhundert, als die österreichische Tabak-Regie hier in Ungarn unter dem Titel „Hauptverlag“ „Grosstrafik“ und „Subgrosstrafik“ Geschäftsstellen errichtete, wo die Kleintrafikanten ihre Waaren ausfassten.

So ist es geblieben bis zum heutigen Tage. Grössere Provinzstädte haben einen „Hauptverlag“, von wo die Grosstrafikanten und „Subverleger“ ihre Waaren beziehen. Nichts hat sich an dieser Manipulation geändert, obgleich die Zeiten ganz andere geworden und die Nothwendigkeit dringend gebietet, gründliche Aenderungen einzuführen.

Vor fünfzig Jahren mag übrigens so Manches eine Berechtigung gehabt haben, was heute schwerfällig, unpraktisch, häufig sogar schädlich genannt werden muss. Vor fünfzig Jahren gab es kein solch ausgedehntes Eisenbahnnetz wie heute, wo jedes kleinste Nest bereits eine Bahnstation, zumindest eine Station einer Vizinalbahn ist. Vor fünfzig Jahren, gab es keine elektrischen Bahnen, keine Dampfmaschinen, keine Bicycle, mit denen man im Verlauf von Minuten grosse Entfernungen erreicht. Vor fünfzig Jahren musste ein mit Ochsen oder besten Falles mit Pferden bespannter Wagen die Waaren von einem Orte zum andern befördern, was oft tagelang dauerte.

Das hat sich nun alles gründlich geändert, dagegen ist, wie gesagt, die geschäftliche Manipulation dieselbe geblieben. Wer bedarf heute eines „Hauptverlages“ wo eine grössere Anzahl Grosstrafikanten ihre Waaren beziehen? Ist das nicht absurd? Die 500 Grosstrafiken des Landes könnten ganz gut auf ein Vierteltheil zusammenschmelzen, ohne dass der Bequemlichkeit Einzelner im Geringsten Abbruch geschehen würde. Was dabei gewonnen würde, das ist es eben, wovon wir sprechen wollen.

Die Verschleissprovision der Grossverschleisser ist bekanntlich so sehr gering, dass jeder von ihnen gezwungen ist, aus seinem Kleinverschleisse den nothwendigen Nutzen zu ziehen, will er nicht ganz umsonst arbeiten. Wie sehr falsch und unhaltbar diese Zustände sind, brauchen wir nicht zu erörtern, zumal wir genug darüber geschrieben haben. Fanden diese unsere dargelegten Ansichten bisher keine solche Beachtung, dass sie verbessernd eingewirkt hätten, so geschah dies lediglich,

weil die Mehrkosten in Betracht kommen. Wir weisen nun den Weg, wo dies unbeschadet der Mehrauslagen geschehen könnte. Die verhältnissmässig sehr grosse Anzahl der Grossverschleisse erweist sich dormalen als sehr überflüssig.

Die Ertheilung der Grosstrafik-Lizenzen beziehungsweise, die so oft nothwendigen Ausschreibungen vakant gewordener Grosstrafiken beschäftigt vollends unsere Behauptung. — Die Lizenzen werden in den meisten Fällen gekündigt, weil die Lizenzinhaber ihrer Verpflichtung nicht nachzukommen vermögen. Nur wenigen Grosstrafikanten in der Provinz ist es ermöglicht, wenn auch nur einen geringen Nutzen aus ihrem Geschäft herauszuschlagen. Selbstverständlich ist auch die Führung dieser Geschäfte ganz danach. Wir kennen Provinz Grosstrafikanten, die nur selten den nothwendigen Tabak von Zigarren ganz zu schweigen, auf Lager haben, da ihnen das Kapital mangelt. Man wird zugeben, dass namentlich in Dörfern, wo Tabak wächst der Regie-Tabak gerne entbehrt wird, umso mehr in dem Falle, wenn in den Trafiken keiner zu haben ist. Seit Jahr und Tag weisen wir auf diese äusserst desperaten Zustände hin, doch alles bleibt beim Alten. Man nimmt befriedigt die Verschleisslisten zur Hand, die natürlich alljährlich ein grösseres Ergebnis aufweisen müssen, was doch mit den sich mehrenden Populationsverhältnissen zusammenhängt, keineswegs aber jenes Resultat, welches erzielt werden müsste, liefert. Es wäre eine willkürliche Annahme von Ziffern zu sprechen, zweifelsohne jedoch sind diese Ziffern gross genug, um ernstlich darüber nachzudenken. Unseren Verschleissverhältnisse schaden ganz entschieden dem Verschleisse selbst, das können wir bezugen, die fort und fort Beobachtungen hierüber anstellen. Die Grosstrafikanten sind nicht schuld daran, da ihnen erstens eine viel zu geringe Provision bewilligt wird, um es zu ermöglichen, dass sie eventuell Zinsverluste von Kapitalien, die sie entleihen, vertragen könnten, zweitens sind ihrer so Viele, dass der Verschleiss die Kosten nicht erträgt, welche ein und dieselben wären, wenn der Konsum auch grösser.

Diese Umstände zusammengenommen bringen die Frage neuerlich aufs Tapet, ob es nicht endlich an der Zeit wäre, das Verschleisswesen einer Reform zu unterziehen, in dem hier ausgeführten Sinne. Am Ende muss ja irgend etwas geschehen, was ein neues Leben in diese ganz derouten Verschleissverhältnisse bringt, denn unmöglich kann es der k. u. Tabak-Regie damit gedient sein, wenn sie die Dinge ebenso weiter laufen lässt, wie bisher. Wir hörten öfter sagen, das Tabak-Monopol sei eine Industrie, ein Handel, wie jeder andere. Wir sind dieser Meinung. Nun aber gibt es keine einzige Industrie, keinen einzigen Handelsbetrieb, welcher in derselben Richtung heute betrieben wird, wie vor einem halben Jahrhundert. Wir

glauben, dass hierüber keine Meinungsverschiedenheit möglich ist. Warum soll es daher gerade beim Tabak-Monopol geschehen, dass man an altehrwürdige Einrichtungen nicht zu rütteln wagt, die nachweisbar verderblich wirken?

Die Ertheilung der Gross-Tafik-Lizenzen gibt jeweilig der XIII. Abtheilung des kön. ung. Finanz Ministeriums Gelegenheit zu beobachten, wie wenig dem geschäftlichen Betrieb des Aerars mit solchen Verschleissstellen gedient ist. Häufig findet sie, dass der mit einer solchen Lizenz Beglückte keinen Heller an seinem Geschäft verdienen wird. Gibt das nicht Stoff zum Nachdenken? Wovon leben diese Leute? Oder glaubt man wirklich, dass diese Fragen bei Ertheilung der Lizenz nicht in Betracht zu kommen verdienen?

Eine gründliche Reform des Verschleisswesens können wir nicht warm genug empfohlen. Sie wird, falls sie eingeführt werden sollte, auch eine gründliche Umgestaltung zum grossen Vortheile des Tabak-Monopols herbeiführen.

Vermischtes.

Der Zigarren-Automat. Noch immer liegt die Absicht vor, den Zigarren-Automaten bei uns einzuführen, nachdem derselbe das einzige Mittel ist, die Sonntagsruhe der Trafikanten zu ermöglichen.

Wohl hat das in Wien existirende Konsortium, welches das Eigenthumsrecht des Automaten besitzt, vorläufig ihre Pläne, denselben bei uns einzuführen, fallen gelassen, nachdem unbegreiflicher Weise der Baurath die hierfür nothwendigen Platzstellen nicht bewilligte.

Wie wir jedoch hören, soll das Konsortium gleichwohl die Angelegenheit nicht ruhen lassen, was umso begreiflicher ist, als das k. u. Finanz-Minist. die Einführung selber wünscht.

Diese letztere Absicht geht schon daraus hervor, weil das Konsortium die Bewilligung erhielt, eine grössere Anzahl Automaten hier aufzustellen, welchem Wunsche jedoch nicht entsprochen werden konnte, da die Kosten zu horrend wären, wenn bloss ein Theil der Automaten hier funktionieren würden.

Merkwürdig ist und bleibt es, wieso der Baurath einem Unternehmen Schwierigkeiten in den Weg zu legen im Stande ist, er, dem eigentlich die Angelegenheit nur formaliter etwas angeht. Hier handelt es sich nicht um Gebäude, um Strassenerweiterungen und dergleichen, deren Errichtung wichtige Entschlüsse vorangehen müssen. Ein kleiner Kasten auf die Strasse gestellt, kann doch keineswegs die Passage stören, viel weniger noch als die Funkenspeihenden Öfen der Kastanienbräter. Fortwährend wird bei uns über Erwerbslosigkeit, Mangel an Industrie-Unternehmung geklagt und wenn in der That etwas da ist, was tausenden Menschen Erwerb und Arbeit brachte, da tritt die Geislerpolitik in den Plan und verdirbt das Ganze.

Das Konsortium, welches den Automaten bei uns einführen wollte, beabsichtigte hier in Ungarn mit einem investirten Kapital von 10 Mil-

lionen Kronen eine Fabrik zu errichten, um die nach Hunderttausenden zählenden nothwendigen Automaten, welche in den Waggonen der Bahnen, in den Kaffeehäusern, in den Strassen und Gassen hätten funktionieren sollen, anzufertigen.

Das Kapital stammte aus Deutschland und die Sache überhaupt derart grossartig ausgedacht, dass sie eines der grössten Industrie-Unternehmungen des Landes hätten bilden sollen.

Was die Verschleisser betrifft, so wären diese besser daran gewesen, als gegenwärtig, da die Automaten nur von Trafikanten hätten bezogen werden dürfen. Das ist nun vorläufig alles ein Projekt geblieben, ein Projekt, welches hoffentlich doch einmal zur Ausführung gelangen wird.

Die Pachtzahlung der Trafikanten. Auf zahlreiche Anfragen aus unserem Leserkreise theilen wir mit, dass ein Nachlass von der Pachtsumme nur in dem Falle stattfinden kann, wenn

das Ergebnis der letzteren drei Jahre ein ungünstigeres war, als ursprünglich bei Ertheilung der Lizenz als Basis zur Bemessung angenommen wurde. Vor Ablauf der drei Jahre kann ein Nachlass nicht gewährt werden. Nachdem der Kontrakt für den Trafikanten für drei Jahre bindend, gilt nämlich jene Summe, die bei Abschluss desselben vorgeschrieben wurde.

Der Tabak und die Frauen. Unter den Frauen Englands hat das Rauchen in der letzten Zeit Riesenfortschritte gemacht, und zwar zunächst nicht in den unteren Ständen, sondern unter den oberen Zehntausend. Seit fünf und zwanzig Jahren hat die Zigarette unter den Damen der Londoner Gesellschaft immer mehr Freundinnen gefunden: zuerst rümpfte man natürlich die Nase, aber schliesslich mussten auch die exklusivsten Theile der Gesellschaft nachgeben. Dann folgten die vornehmen Restaurants, die eins nach dem anderen den Damen das Rauchen erlauben mussten. In allen Damenklubs Londons gibt es

heute einen Rauchsalon, einen Smoking-room. In der ersten Zeit waren diese Rauchsalone ausschliesslich für den Gebrauch der Mitglieder des betreffenden Klubs bestimmt, seit einigen Jahren ist es aber durchweg Mode geworden, nach dem Lunch oder dem Diner auch die Gäste in das Rauchzimmer zu führen und ihnen dort Zigaretten anzubieten. Zigarettenetuis, häufig aus Gold und mit werthvollen Steinen besetzt, fehlen heutzutage fast nie mehr unter den Hochzeitsgeschenken einer Braut aus der vornehmen Gesellschaft, und die goldene Streichholzdose hängt an der Chatelaine friedlich neben dem Bleistift und dem Puderbüchchen. In der fashionablen Londoner Bond-street gibt es bereits Zigarettenläden, die ausschliesslich türkische und ägyptische Zigaretten führen, die speziell für Damen gemacht sind und diese Geschäfte blühen, denn die Damen des Westends zahlen für ihre Zigaretten sehr gute Preise.

Nagy- és kistőzsdék figyelmébe!

POJATZI FL. és TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett)

ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufa-gyártmányaikat és pedig úgy **kénas-**, mint különösen **s alon-gyufáikat**.

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millennium-gyufa,
Magyar korona-svédgyufa,
Magyar honvéd-szobor-gyufa,
Krokodil-gyufa és
Magyar Imperial-gyufa

elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar állam-férfiak arczképeivel díszítvék.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szives rendeléseiket közvetlenül **Dentsch-Landsbergbe** intézni. A legolcsóbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szivesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utcza 8. sz. alatt van raktárunk.**

POJATZI FL. és TÁRSA es. k. szabadalmazott gyufanemű gyára
DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett).

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

GYÁRI RAKTÁR:

GOLDZIEHER GÉZÁ-nál

BUDAPEST, V., SAS-UTCZA 29. SZÁM.